

Muzyka w klasie VI

Klucz do muzyki (WSiP)

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe;
- potrafi bez pomocy nauczyciela zaśpiewać bezbłędnie pod względem muzycznym pieśni jedno- i dwugłosowe;
- biegle posługuje się zapisem nutowym;
- systematycznie i estetycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy;
- zna podstawowe pojęcia muzyczne z programu klasy VI;
- potrafi grać z nut melodie na szkolnych instrumentach;
- potrafi tworzyć proste formy muzyczne;
- potrafi rozpoznawać i określać style muzyczne;
- ma wiedzę z historii muzyki wykraczającą poza program nauczania;
- rozpoznaje brzmienia instrumentów i rodzaje zespołów wykonawczych;
- potrafi określać formę, budowę, fakturę poznanych utworów;
- rozpoznaje utwory z obowiązkowej i nadobowiązkowej literatury muzycznej;
- rozpoznaje polskie tańce narodowe oraz folklor innych narodów;
- osiąga sukcesy w przeglądach, konkursach;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych;
- aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym szkoły, środowiska lokalnego.
- wykazał się wiedzą wykraczającą poza obowiązujący materiał;
- jest wzorowym słuchaczem koncertów muzycznych;
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany;

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe;
- potrafi bez pomocy nauczyciela zaśpiewać poprawnie pod względem muzycznym pieśni jedno-i dwugłosowe;
- posługuje się zapisem nutowym w śpiewie i grze na szkolnych instrumentach;
- potrafi tworzyć proste akompaniamenty melodyczno-rytmiczne do poznanych piosenek;

- rozpoznaje utwory literatury obowiązkowej;
- opanował wiedzę z historii muzyki określoną programem nauczania;
- rozpoznaje podstawowe instrumenty i formy muzyczne;
- zna podstawowe pojęcia muzyczne z programu klasy VI;
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych;
- na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany;

• Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

• Realizuje wymagania podstawowe i w stopniu niepełnym ponadpodstawowe;

- potrafi przy pomocy nauczyciela zaśpiewać poprawnie pod względem muzycznym pieśni jednogłosowe;
- potrafi zagrać na szkolnych instrumentach kilka melodii lub akompaniamentów do piosenek;
- potrafi odczytać przy pomocy nut proste tematy melodyczno - rytmiczne;
- rozpoznaje niektóre utwory z literatury obowiązkowej;
- opanował podstawową wiedzę z historii muzyki;
- rozpoznaje niektóre instrumenty i formy muzyczne;
- rozpoznaje polskie tańce ludowe;
- na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany;
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych;

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- realizuje wymagania podstawowe ;
- potrafi przy pomocy nauczyciela zaśpiewać kilka pieśni, utrzymując tonację i rytm;
- potrafi zagrać z grupą uczniów kilka prostych akompaniamentów do piosenek (ostinato rytmiczne);
- opanował podstawowe wiadomości z historii muzyki;
- rozpoznaje niektóre motywy muzyczne z twórczości słynnych kompozytorów;
- rozpoznaje brzmienia niektórych instrumentów;
- rozpoznaje niektóre polskie tańce ludowe;
- zazwyczaj ze skupieniem słucha muzyki na koncertach;

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- realizuje wymagania podstawowe w stopniu niepełnym;
- potrafi, korzystając z pomocy nauczyciela, zaśpiewać kilka łatwych piosenek;
- potrafi głosem powtórzyć kilka prostych wzorów melodycznych;

- potrafi powtórzyć proste ostinato rytmiczne;
- opanował w ograniczonym zakresie wiedzę z historii muzyki;
- nie przeszkadza innym słuchaczom podczas koncertów;

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- pomimo starań nauczyciela nie przejawiał zainteresowania przedmiotem;
- nie przejawiał żadnej aktywności na lekcjach muzyki;
- nie prowadzi zeszytu;
- często opuszcza bez usprawiedliwienia zajęcia;
- nie opanował żadnych umiejętności muzycznych;
- nie potrafi, nawet przy pomocy nauczyciela, zaśpiewać piosenki;
- nie opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania;
- jest pasywny, nie uważa na lekcjach;
- nie wykazuje chęci, aby nauczyć się czegokolwiek, nadrobić braki, poprawić oceny;

Dostosowanie PZO z muzyki do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów.

Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze po uwagę:

- indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia;
- wysiłek oraz zaangażowanie ucznia w pracę na lekcji;
- aktywność podczas zajęć;
- samodzielność w wykonywaniu ćwiczeń;
- zainteresowanie przedmiotem i stosunek do nauki;

Wymagania podstawowe - uczeń:

- Wymienia odgłosy, które zapamiętał z wakacji.
- Wymienia odgłosy otaczającego świata.
- Wyjaśnia, czym są gestodźwięki.
- Śpiewa gamę D-dur w górę i w dół solmizacją.

- Śpiewa w grupie piosenki poznane w klasie VI.
- Umie rozpoznać kilka głosów ptaków i właściwie je dopasować do ilustracji.
  - Bierze udział w akompaniowaniu do piosenek poznanych w klasie VI
- Zna podstawowe zasady higieny głosu i wie, jak wygląda aparat głosowy człowieka.
  - Umie powiedzieć, kim był S. Moniuszko i wymienia tytuły co najmniej dwóch jego kompozycji, w tym jednej opery.
    - Zna nazwy dwóch głosów męskich – tenoru i basu.
  - Potrafi wyjaśnić, co oznaczają określenia solo i tutti.
  - Wie, jaką rolę odgrywają w przedstawieniu operowym soliści, chór, orkiestra i balet.
    - Zna pojęcie ostinato.
    - Wie, co oznacza nazwa a cappella.
    - Dostrzega różnicę między śpiewem jedno- i wielogłosowym.
    - Wie, kiedy wybuchła II wojna światowa, umie powiedzieć parę zdań na temat działań partyzanckich i roli piosenek zakazanych.
      - Zna termin inspiracja i rozumie jego znaczenie, podaje przykład inspiracji przyrodą w muzyce.
    - Umie powiedzieć własnymi słowami, na czym polega praca kompozytora.
    - Zna nazwiska kilku największych kompozytorów.
      - Umie podać najważniejsze informacje o życiu i twórczości F. Chopina.
      - Wie, na czym polega konkurs chopinowski, zna co najmniej jedno nazwisko zwycięzcy konkursu.
    - Rozumie termin interpretacja.
    - Podaje nazwy poznanych dotąd instrumentów orkiestry symfonicznej oraz nazwy grup, do których te instrumenty należą.
      - Wie, co oznaczają terminy: orkiestra symfoniczna, strojenie instrumentów, batuta.
    - Wie, kim jest dyrygent.
    - Wie, co to jest partytura.
      - Orientuje się, jakie jest rozmieszczenie instrumentów w orkiestrze symfonicznej.
        - Wie, że baryton to nazwa głosu brzmiącego niżej od tenoru i wyżej od basu.
    - Wie, że koncert to nie tylko wydarzenie kulturalne, lecz także utwór wykonywany przez solistę-instrumentalistę z towarzyszeniem orkiestry.
      - Wie, kim jest wirtuoz.
    - Potrafi wyjaśnić termin aparat wykonawczy.
    - Wie, jakie są rodzaje chórów.
    - Wie, do jakiej grupy instrumentów należy gitara i jak jest zbudowana.
      - Zna wybrane przykłady polskiej muzyki rozrywkowej lat 60. i 70.
  - Umie zatańczyć podstawowy krok rock and rolla.

- Wie, że muzyka w filmie pełni różne funkcje.
- Zna kilka faktów z początków historii kina.
- Umie wymienić kilku znanych kompozytorów muzyki filmowej.
- Zna najważniejsze etapy powstawania muzyki do filmu.
- Wie, że współcześnie do komponowania muzyki filmowej często używa się komputera.
  - Wie, co to jest dzingiel radiowy.
  - Wymienia polskich kompozytorów, którzy otrzymali Oscary za muzykę filmową.
  - Zna kilka tytułów filmów, które otrzymały Oscary za muzykę filmową.
  - Wie, kim był W.A. Mozart.
  - Potrafi wymienić nazwy instrumentów smyczkowych, ma podstawowe wiadomości o ich budowie i zasadach gry.
  - Wie, czym zajmuje się lutnik.
  - Zna nazwisko J.S. Bacha, umie powiedzieć parę zdań o jego życiu i twórczości.
  - Potrafi przyporządkować organy do właściwej grupy instrumentów.
  - Potrafi znaleźć informacje o imprezach kulturalnych odbywających się w najbliższej okolicy.
  - Potrafi wymienić najważniejsze instytucje kultury muzycznej w Polsce (Filharmonia Narodowa i Opera Narodowa) oraz wie, gdzie się one znajdują.
  - Wie, gdzie jest najbliższa instytucja organizująca koncerty.
  - Potrafi opowiedzieć, jak należy zachowywać się na koncercie.
  - Wie, co to są prawa autorskie.
  - Zna i rozumie terminy: opera, uwertura, aria, scena, akt, soliści, chór, balet, orkiestra, scenograf, reżyser itd.
  - Potrafi podać skład zespołu rockowego.
  - Umie wykorzystać wiadomości dotyczące zapisu nutowego (wartości rytmiczne, oznaczenia i skróty muzyczne) w zabawach i ćwiczeniach.
  - Umie powiedzieć kilka zdań na temat wpływu kultury masowej na tradycje ludowe.
    - Wie ogólnie, co oznacza termin inspiracja.
    - Wymienia kilku kompozytorów, którzy komponowali z inspiracji muzyką ludową.
    - Wie, kim był W. Lutosławski.
    - Zna termin muzyka folkowa.
    - Utrwalił wiadomości na temat położenia regionów etnograficznych Polski omawianych w rozdziale oraz wybranych elementów folkloru muzycznego tych regionów.
    - Wie, czemu służą festiwale muzyki ludowej, folkowej, etnicznej.

- Rozumie pojęcie epoki w dziejach kultury, zna nazwy epok omówionych na lekcji.
- Potrafi wskazać różnice między śpiewem chorałowym a współczesną piosenką.
- Zna tytuły pierwszych hymnów Polski.
- Zna nazwy epok omówionych na lekcji.
- Zna terminy polifonia i homofonia.
- Zna nazwy form muzycznych – ronda i wariacji.
- Umie chronologicznie uporządkować postaci kompozytorów: J.S. Bacha, W.A. Mozarta, L. van Beethovena, F. Chopina, S. Moniuszki.
- Potrafi wymienić trzy, cztery kierunki muzyczne XX wieku.
- Zna nazwiska kompozytorów: K. Szymanowskiego, W. Lutosławskiego, W. Kilara, K. Pendereckiego.
- Wie, co to jest muzyka elektroniczna.
- Wie, kim był P. Czajkowski.
- Wie, czym się różni przedstawienie operowe od baletowego.
- Wie, co to jest flamenco.

Wymagania ponadpodstawowe – uczeń:

- Wymienia odgłosy, które zapamiętał z wakacji, i inne, związane z otaczającym światem, zwłaszcza z przyrodą.
- Odróżnia szmery od dźwięków.
- Śpiewa gamę D-dur w górę i w dół solmizacją oraz w górę nazwami literowymi.
- Zna nazwy i rodzaje gestodźwięków, umie je zastosować.
- Śpiewa w grupie i solo piosenki poznane w klasie VI
  - Zna nazwy większości ptasich głosów oraz głosów innych zwierząt, rozpoznaje je słuchem.
- Potrafi zaakompaniować do piosenek poznanych w klasie VI
  - Zna wszystkie zasady higieny głosu i wie, jak działa aparat głosowy człowieka.
- Potrafi w kilku zdaniach opowiedzieć o S. Moniuszce i jego twórczości, zna co najmniej dwa tytuły jego oper.
- Zna nazwy wszystkich czterech głosów ludzkich: sopranu, altu, tenoru i basu.
- Zna nazwę bossa nova oraz wie, skąd ona pochodzi i co oznacza.
- Umie wyjaśnić pojęcie ostinato.
  - Umie wyjaśnić pojęcie a cappella i rozumie, dlaczego ten rodzaj śpiewu jest trudny.
- Wie, co to jest aparat wykonawczy, potrafi powiedzieć, jaka jest różnica między śpiewem jedno- i wielogłosowym, próbuje śpiewać w dwugłosie.

- Umie opowiedzieć własnymi słowami, kiedy wybuchła II wojna światowa i czym była w historii ludzkości.
- Pamięta którąś z piosenek okupacyjnych z 4. lub 5. Klasy.
- Podaje kilka przykładów inspiracji przyrodą w muzyce.
- Wie, czym zajmuje się kompozytor, umie o jego pracy opowiedzieć i wymienia kilku kompozytorów piosenek.
  - Umie wymienić wielu kompozytorów polskich i zagranicznych.
- Opowiada własnymi słowami o życiu i twórczości F. Chopina, potrafi wymienić podstawowe gatunki muzyczne przez niego komponowane (mazurek, polonez, walc, preludium, koncert)
- Umie powiedzieć kilka zdań na temat konkursu chopinowskiego, zna co najmniej dwa, trzy nazwiska słynnych pianistów – zwycięzców konkursu.
- Potrafi w ciekawy sposób zinterpretować dowolną piosenkę.
- Wie, po co się stroi instrumenty i na czym to strojenie polega.
- Umie krótko opowiedzieć o roli dyrygenta w orkiestrze.
- Potrafi odczytać kilka oznaczeń z partytury.
- Umie nazwać grupy instrumentów na schemacie orkiestry symfonicznej.
  - Potrafi powiedzieć dwa, trzy zdania o L. van Beethovenie.
- Umie podać dwa znaczenia terminu „koncert”
  - Potrafi wymienić kilku wirtuozów.
- Potrafi określić aparat wykonawczy w utworach poznawanych w klasie VI
- Potrafi wymienić rodzaje chórów, a także określić skład ich głosów.
  - Potrafi rozpoznać w Scherzu h-moll F. Chopina kolędę Lulajże, Jezuniu cytowaną przez kompozytora.
- Podaje nazwy kilku polskich zespołów muzyki rozrywkowej lat 60. i 70.
- Samodzielnie formułuje dwie, trzy funkcje, jakie pełni muzyka w filmie.
- Potrafi opowiedzieć o procesie powstawania muzyki do filmu, umie powiązać wybrane filmy z twórcami muzyki do nich.
  - Umie zanucić bądź zagwizdać melodię z popularnego programu, filmu telewizyjnego, przeboju muzycznego.
- Podaje nazwisko przynajmniej jednego polskiego twórcy nagrodzonego Oscarem w kategorii niezwiązanej z muzyką.
- Umie powiedzieć kilka zdań o W.A. Mozarcie.
- Zna nazwy czterech instrumentów smyczkowych, wie, jak są zbudowane te instrumenty i jak się na nich gra.
- Wie, czym zajmuje się lutnik, umie wymienić co najmniej dwa nazwiska słynnych lutników.
- Wie, kim był J.S. Bach, umie opowiedzieć własnymi słowami o jego życiu i twórczości.
- Wie, do jakiej grupy instrumentów należą organy, zna zasady ich działania, wymienia główne elementy organów i wie, gdzie znajdują się słynne organy.

- Pamięta nazwę toccata i wiąże ją z twórczością Bacha.
- Umie uporządkować różne rodzaje instrumentów i połączyć je w grupy oraz rodziny.
- Potrafi znaleźć informacje o interesującym wydarzeniu muzycznym w okolicy, a także bierze w nim udział – indywidualnie lub z klasą.
  - Docenia wartość narodowych instytucji kultury muzycznej, potrafi opowiedzieć o ich działalności.
- Potrafi odpowiednio zachować się na koncercie i jest aktywnym melomanem.
  - Docenia wartość praw autorskich i rozumie potrzebę stosowania ich w praktyce.
  - Wie, co to są utwory anonimowe i umie podać ich przykłady.
- Potrafi opowiedzieć, czym jest opera (ew. także treść wybranej opery)
  - Potrafi ułożyć tekst pasujący do podanego rytmu.
- Umie uporządkować nazwy tempa od najszybszego do najwolniejszego.
- Umie wymienić elementy budowy perkusji i gitary elektrycznej.
  - Umie wyjaśnić termin „inspiracja”
- Potrafi powiedzieć kilka słów na temat muzyki charakterystycznej dla Podlasia.
- Podaje kilka charakterystycznych cech folkloru muzycznego Rzeszowszczyzny.
- Potrafi określić charakter muzyki Tańca z Małej suity W. Lutosławskiego oraz podać jego aparat wykonawczy.
  - Umie powiedzieć dwa, trzy zdania na temat twórczości W. Lutosławskiego.
  - Umie krótko powiedzieć, czym jest muzyka folkowa.
- Potrafi wymienić najważniejsze cechy muzyki epok omówionych na lekcji.
  - Umie wskazać zmiany w rozwoju muzyki na podstawie słuchanych na lekcji utworów.
- Poszukuje informacji o historii muzyki w źródłach multimedialnych i w Internecie.
- Potrafi wymienić najważniejsze cechy muzyki epok omówionych na lekcji.
  - Umie wskazać zmiany w rozwoju muzyki na przykładzie utworów słuchanych na lekcji.
  - Potrafi rozpoznać formę rondo w słuchanym utworze.
- Rozumie terminy polifonia i homofonia, potrafi je wyjaśnić, podając przykłady utworów homofonicznych i polifonicznych.
- Potrafi wymienić kierunki muzyczne XX wieku (impresjonizm, aleatoryzm, muzyka konkretna, sonoryzm, muzyka elektroniczna i rozrywkowa) i scharakteryzować krótko muzykę każdego z nich.
  - Potrafi podać kilka informacji o kompozytorach: K. Szymanowskim, W. Lutosławskim, K. Pendereckim i W. Kilarze.

- Aktywnie uczestniczy w eksperymentach z muzyką współczesną – zabawach twórczych z wykorzystaniem techniki aleatorycznej, sonorystycznej i muzyki elektronicznej.
- Poszukuje informacji o dziejach muzyki w źródłach multimedialnych i w Internecie.
- W kilku zdaniach opowiada, kim był P. Czajkowski, zna tytuły kilku jego utworów.
- Zna włoskie nazwy na określenie tempa wolnego, umiarkowanego i bardzo szybkiego.
- Wymienia kompozytorów włoskich i austriackich, tytuły ich utworów oraz inne szczegółowe informacje dotyczące muzyki Austrii i Włoch.
- Słuchając nagrania, rozpoznaje, że to flamenco.